Ondergedoken op de boerderij van Jan Kloosterman aan de Tsjerkwei tussen Garijp en Earnewâld.

Op de boerderij van Jan Harmens Kloosterman en Geeske van de Heide, liggend aan de huidige Feantersdyk van Garijp naar Earnewâld, hebben begin 1944 zeker 3 Amerikaanse vliegeniers een veilig onderdak gehad. In januari 1944 gaven Jan en Geeske al onderdak aan Freed Warren die met hun Liberator "Fire Ball II" bij Sleen in Drenthe door de Duitsers waren neergeschoten. En in maart 1944 kwamen daar nog 2 vliegeniers bij die met hun Liberator "Yankee Rebel Harmony" een noodlanding moesten maken in de Grondsmapolder in de Alde Feanen tussen Warten en Earnewâld. De boerderij van Jan Kloosterman lag in de oorlog redelijk afgelegen van de bewoonde wereld aan de landweg De Bolderen. Van de huidige Feantersdyk was nog geen sprake.Tussen deze landweg en de boerderij lag de Tsjerkwei. De Tsjerkwei was een vaart die loopt van Earnewâld naar Garijp. De boerderij was te bereiken via een barte over de vaart die teruggetrokken kon worden als er gevaar van de Duitse kant dreigde.
De komst van de twee vliegeniers van de "Yankee Rebel Harmony" werd ingeleid doordat hun bommenwerper op een geschatte hoogte van ongeveer 15 meter over de boerderij van Kloosterman heen vloog. Zoon Hans Kloosterman en de reeds aanwezige Amerikaanse vliegenier Freed Warren waren getuige van deze zeer lage passage van het vliegtuig. De Amerikaan werd bijna hysterisch van angst bij het idee dat zijn landgenoten dit niet heelhuids zouden overleven.
De bommenwerper was op de terugweg van Berlijn, waar men een spoorwegrangeerterrein had gebombardeerd. Hun toestel was zo erg gehavend geraakt door afweergeschut en aanvallen van Duitse jagers dat terugvliegen over de Noordzee naar Engeland geen haalbare kaart was. Laag vliegend over het dorp Earnewâld zag men ten noorden van hun vliegtuig een geschikte plek om een noodlanding te maken. De landing in de Grondsmapolder liep voor 2 van de 11 bemanningsleden man ongelukkig af. Het vliegtuig kwam in botsing met een Amerikaanse! windmolen waarbij de neus van het toestel totaal werd vernield. Co-piloot **Stephen P. Judd** overleed kort na de botsing. Piloot **John M. Kendrick Jr** was zo zwaar gewond aan zijn benen dat vervoer door het verzet niet mogelijk was. Hij is later door de Duitsers naar het ziekenhuis in Leeuwarden gebracht waarbij zijn beide benen zijn geamputeerd. De ontsnappingstocht en het verlenen van onderdak van de overige bemanningsleden van de Liberator volgt hierna als citaat uit het boekje "Vliegtuigcrashes bij de Saiter in de oorlog '40-'45' van 28 blz op A4-formaat van Jan Bergsma.

De cockpit van een B24-Liberator. Links zat piloot John Kendrick, rechts co-piloot Stephen Judd.

Gewonden stabiliseren en zo snel mogelijk weg.
Inmiddels waren er ook al aardig wat nieuwsgierige toeschouwers op af gekomen. Zo ook de broers Harrit en Hilbert Wester uit Earnewâld, actief in het verzet in Earnewâld, die vlakbij aan het rietsnijden waren en het toestel hebben zien landen. Ook Auke, zoon van Feitze Kampen van de 18-med boerderij was er snel naar toe geroeid. De bemanning wilde nadat ze hun gewonde maten hadden gestabiliseerd, zo snel mogelijk van deze plek vandaan vanwege de op komst zijnde Duitse soldaten. Ze zijn toen door Auke meegenomen in de roeischouw en naar zijn vader's boerderij gebracht. Daar kregen ze eten en drinken en werd de ondergrondse gewaarschuwd.

Zwerftocht door de Alde Feanen
Tiny Mulder, de koerierster van het verzet, is bij hun op bezoek geweest en heeft alle namen en adressen van de mannen opgeschreven. Met de mededeling; ik zie jullie vanavond wel weer is ze weer weggegaan, waarna ook de mannen in groepjes van drie lopende hebben geprobeerd de vaste wal te bereiken. Dit kon nooit slagen omdat men altijd over het water moest naar één van de omliggende dorpen. Uiteindelijk kwam de groep van negen man voor een meertje te staan bij een vrij grote inham aan de noordzijde van de Folkertsloot waar ook de vakantiehuisjes Swanneblom, Swellenêst en Trynstsjeshûs omheen staan. Daar stonden ze en ze konden niet verder. Op dat moment zagen ze op de Folkertsloot iemand in een roeischouw varen die een praam met riet trok. Pieter van Keimpema zat op het riet en zijn zoon Johannes van Keimpema in de roeischouw trok de praam voort richting het dorp Earnewâld. Johannes had de hoofden van de mannen al boven het riet zien uitkomen en zei tegen zijn vader; ik maak je even los en ga even poolshoogte nemen. Bij de mannen aangekomen werd snel duidelijk dat dit de bemanning van het neergekomen vliegtuig was. Echter de roeischouw was te klein om de negen man mee te nemen. Gelukkig kwam er al vrij snel hulp opdagen. Ook visser Jelle Bonnes Kleinhuis was onderweg naar het dorp.

Aankomst bij hotel Princenhof
Beide mannen hebben de negen bemanningsleden afgeleverd bij hotel Princenhof van Piet Miedema, die ook actief in het verzet was. Echter, Piet was niet thuis en van zijn vrouw Teatske kregen ze een pot bier en een stuk roggebrood.
Deze negen bemanningsleden waren: navigator **Allen E. Seamans**, bommenrichter **Robert H. Owen,** rugkoepelschutter **John W. Owens**, rechterzijluikschutter **William Mineer,** radio-operator **Stanley F. Stanczkiewics,** staartschutter **Frank J. Kettner,** linkerzijluikschutter **James C. Graham,** buikkoepel-schutter **Robert R. Sherman en** waarnemer/neuskoepelschutter **Anthony J. De Benedictus.**
Na de passage van de Liberator over de boerderij van Kloosterman heeft zoon Harm Kloosterman aan zijn broer Hans gevraagd om naar Warten te fietsen en te kijken hoe het met de bemanning afgelopen was. Vader Jan was niet thuis en Harm moest eerst melken. Na anderhalf uur was Hans nog niet terug. Harm begon zich ongerust te maken en ging op de fiets naar Earnewâld en fietste door naar het hotel Princenhof. Daar aangekomen zag hij dat de negen bemanningsleden net bij het hotel waren aangekomen. De bemanning zelf wilde ook graag weer het hotel verlaten om uit de handen van de Duitsers te blijven. Harm zei tegen de andere leden van de ondergrondse dat ze zo snel mogelijk de mannen ergens onderdak moesten geven. Niet iedereen durfde dit. Een boer vlakbij het hotel zag dit helemaal niet zitten en was bang voor represailles wanneer de Duitsers erachter kwamen waar de mannen werden verborgen.

Zoeken naar schuilplaatsen
Ik neem een man mee op de fiets, doen jullie dat ook, zei Harm. Geale Postma nam een man voor zijn rekening en ook zijn broer Pieter Postma zou er één wegbrengen. Harm ging met Frank Kettner op de stang van de fiets richting het dorp en achter het dorp trof hij Fokje, de vrouw van boer Egbert Reitsma die ook aan de Tsjerkwei woonden. Wil jij deze man wel naar jullie boerderij brengen dan haal ik er nog één op zei Harm. Fokje stemde er mee in. Toen Harm om een tweede man terug kwam bij het hotel waren de zes overgeblevenen verdwenen. Dat was vreemd, eerst maar weer terug naar Kettner. Toen Harm weer terug ging stak hij aan bij Egbert en Fokje's boerderij om Kettner mee te

namen naar hun boerderij. Kettner bleek daar reeds kennis gemaakt te hebben met de joodse onderduikers die bij de familie Reitsma ondergedoken zaten.
Harm is toen samen met Kettner met een boot van Reitsma over de Tsjerkwei naar de boerderij van Harm zijn vader Jan gevaren en maakte daar kennis met Freed Warren die daar al zeven weken ondergedoken zat. Frank tracteerde op sigaretten en kreeg snel boerekleren aan nadat hij zich gewassen had.
Geale Postma nam Robert Owen mee op de fiets en bracht deze naar de boerderij van Geert van der Veen ook wonende aan de Bolderen, niet zo ver van de boerderij van Jan Kloosterman vandaan. Owen werd in een losstaande stal achter de boerderij in een hol van stropakken verstopt. We halen je er vanavond wel weer uit. Vader Jan was inmiddels al een paar keer naar Garijp geweest om KP-ers Teije van der Laan en Kees Herder te waarschuwen. Om half twaalf 's avonds komen Teije en postbode en verzetsman Rienk van der Berg(zoon van Jan en Sjut), bij Jan Kloosterman langs om te vertellen dat de Duitsers reeds in Earnewâld op zoek waren naar de bemanningsleden.

Links de boerderij destijds van Jan Harmens Kloosterman, en rechts van Geert van der Veen.

Bang voor huiszoekingen
Samen met de buurman van der Veen werd besloten de mannen voorzichtig langs de vaart en door het land naar Garijp te brengen. Na een kennismaking met Robert Owen bij Geert van der Veen zijn ze met Teije en Rienk meegegaan. Familie Kloosterman zorgde er wel voor dat 's nachts de barte over de Tsjerkwei werd teruggetrokken zodat er geen verrassingsovervallen door de Duitsers plaats konden vinden. Dat was maar goed ook want een half uur later kwam er al een patrouille Duitse politie met speurhonden langs. Alle lichten in de boerderij waren gedoofd, de boerderij werd zonder onderzoek voorbij gelopen. Harm is de volgende dag voorzichtig poolshoogte gaan nemen in Earnewâld. Hij zou wel graag willen weten wat er met de andere zes bemanningsleden was gebeurd. In Earnewâld was het bijna onnatuurlijk stil. Hij ging naar Willem Postma, de vader van Pieter en Geale, die elk een bemanningslid hadden meegenomen. Die kon vertellen dat zijn zoon Pieter het bemanningslid William Mineer op de fiets naar een boerderij vlakbij Smalle Ee had gebracht. De andere zes waren over de polderdijk naar de Hooidammen gestuurd. Daar zouden de Duitsers niet snel langs komen en vooral 's nachts niet. Willem vertelde ook dat alle jonge mannen uit het dorp waren ondergedoken in de rietvelden van de Alde Feanen. Met deze informatie ging Harm weer naar huis. De volgende avond komt Teije van der Laan weer binnen met de vraag of Hans en Harm wel met hem mee willen gaan om de de rest van de bemanning te zoeken. Niet één van de boerderijbewoners langs de polderdijk had iemand zien lopen. Ook controleerden ze een aantal zomerhuisjes onderweg naar Oudega. Na een halve nacht zoeken kwamen ze in de buurt van Oudega maar hadden nog niemand gevonden, dus eerst maar stoppen met zoeken. Ze waren flink teleurgesteld. Twee dag later hoorden ze dat de zes man bij een boer vlak bij Drachten terecht waren gekomen. Maar ook daar waren ze al weer verdwenen vanwege het gevaar voor arrestatie. De boer en zijn zoon waren meegenomen naar de gevangenis in Leeuwarden voor een verhoor. Ze bleken geen connecties met de ondergrondse te hebben. Na negen dagen mochten ze weer naar huis. Deze dagen waren ook ontzettend spannend voor de ondergrondse van Earnewâld.

Na een week was het zoeken van de Duitsers weer geluwd en kwamen de drie man uit Garijp weer terug bij Jan Kloosterman. Tiny Mulder hield de onderduikers bij Kloosterman op de hoogte van het wel en wee van hun Amerikaanse lotgenoten. Robert Owen was de enigste van de elf bemannings-leden die getrouwd was en een kind had.

Vijf leden van het gezin Kloosterman met enkele onderduikers.
V.l.n.r.: Pietertje, Frank Kettner, Jan Harms, mem Geeske, Tiny Mulder (de koerierster van de ondergrondse), Charles Durdin(een Canadese piloot die ondergoken zat bij Gerrit de Vries in Oudega), Bob Owen, Joeke en Harm.

Retournering van de vliegeniers.
Robert Owen is 5 juni geretourneerd en Frank Kettner 31 juni. De Amerikaan Freed Warren was al eerder vertrokken. Zij werden dan door de ondergrondse naar het zuiden van het land geloodst om daar via België en Frankrijk naar Spanje of Portugal te gaan. Vandaaruit was er de mogelijkheid dat men weer terug kon gaan naar Engeland om weer een volgende vliegmissie naar Duitsland te kunnen ondernemen.

Robert Owen

Frank Kettner

William Mineer

De drie mannen die door het Earnewâldster verzet een veilig onderkomen kregen. De foto's van Frank en William zijn gemaakt door de ondergrondse voor het maken van een vals paspoort.

De tocht van de overige zes bemanningsleden.
Drie van zes bemanningsleden zijn eerst met Harrit Wester naar zijn woonark meegegaan maar zijn later zonder begeleiding met de andere drie leden over de polderdijk langs de Hooidamsloot richting Hooidammen gelopen. Onderweg werd er een roeischouw gevonden en zijn ze roeiende bij de keet van de dichtzet van visserman Piebe de Jong aan de Mûntsjegroppe aangekomen. Daar hebben ze van Piebe eten gekregen en overnacht waarna ze de volgende dag 's avonds weer verder zijn getrokken richting Drachten. Uiteindelijk hebben ze overnacht in een hooiberg van boer Mud. Hij heeft hen toen samen met buurman Doetje naar de verzets- en onderduikersboerderij De Legauke gebracht. Van de Legauke is men door het verzet overgebracht naar de woonark van verzetsman en drogist Durk de Vrieze uit Drachten. Eten en drinken kregen ze van visserman Fokke Wester van Smalle Ee. Het was koud en de kachel mocht niet aan vanwege de ontdekking door een rokende schoorsteen. Na tien dagen heeft het verzet hen in een Oldsmobiel van de K.P., met een Duits nummerbord en de KP-er "Gerrit" in Duits uniform hen richting Zuidwesthoek gebracht. Van de zes man zijn er twee man tot aan het einde van de oorlog in de Zuidwesthoek achtergebleven. Dit zijn Stanley Stanczkiewics die bij de familie Brandsma op it Heidenskip onderdak kreeg. En ook William Mineer verbleef tot het einde van de oorlog bij familie Freerk de Jong bij Workum. Een dochter van William heeft in 2011 nog een bezoek gebracht aan de familie de Jong. Deze dochter heette Maaike en is door William vernoemd naar de dochter van Freerk de Jong.

De andere zeven bemanningsleden die de tocht naar Spanje/Portugal hebben ondernomen zijn allemaal in Antwerpen in een door de Duitsers opgezette val gelopen en afgevoerd naar verschillende krijgsgevangenkampen in Duitsland. Ze hebben alle zeven de kampen overleefd.

Hans Kloosterman is in 1947, op uitnodiging van de familie Judd geëmigreerd naar Amerika waar hij de leiding op de boerderij van familie Judd over mocht nemen. Dit als dank voor briefwisseling met de familie Judd en het onderhouden van het graf van de omgekomen Stephen Judd die toen in Warten begraven lag.

Binghamton, New Yersey. Hans op de tractor van de fam. Judd Pa Judd schept de mest over het land.